

Către,

Redacția Hotnews

DREPT LA REPLICĂ *referitor la declarațiile domnului Victor Giosan, consilier de stat în cadrul Cancelariei Prim-ministrului*

Funcția de președinte al Autorității Electorale Permanente este una apolitică și presupune echilibru, rezervă și responsabilitate publică. Din acest motiv, am refuzat constant să mă pronunț pe dispute politice sau pe scandalurile cotidiene din spațiul public, deși sunt contactat aproape zilnic de jurnaliști pentru a comenta subiecte „fierbinți”. Nu consider că rolul președintelui AEP este acela de a participa la răfuiele televizate sau la competiții de orgolii între personaje care își construiesc relevanța din interviuri.

Cu toate acestea, unele afirmații făcute recent de consilierul de stat în cadrul Cancelariei Prim-ministrului, domnul Victor Giosan, necesită o minimă readucere la realitate. Mai ales când ele vin din partea unui personaj care reapare periodic în spațiul public, de peste trei decenii, cu aceeași poziție comodă de „mare reformator” al statului român, fără ca cineva să poată indica limpede o reformă importantă făcută de domnia sa. România îi redescoperă constant pe acești experți permanenți ai tranziției: explică impecabil de ce sistemul nu funcționează, cine a blocat modernizarea și cum totul ar fi mers perfect dacă ideile lor ar fi fost ascultate. După care dispar elegant până la următoarea guvernare, următorul proiect sau următoarea oportunitate de poziționare publică.

Domnul Giosan este, probabil, unul dintre cei mai constanți „oameni ai reformei” care nu pot indica o reformă clară făcută de ei înșiși. Este prezent în spațiul public încă din primii ani de după Revoluție, trece elegant prin toate epocile politice,

apare pe lângă toate guvernele „tehnocrate”, migrează ideologic cu o flexibilitate impresionantă - de la zona liberală la noul progresism - și rămâne mereu în proximitatea puterii fără să își asume vreodată răspunderea directă pentru ceva concret. Un fel de consultant perpetuu al reformei românești care, după zeci de ani, încă ne explică de ce reforma nu s-a făcut.

În interviu, domnia sa povestește dramatic despre „războiul total” dintre Secretariatul General al Guvernului și Cancelarie, de parcă ar fi participat la debarcarea din Normandia, nu la ședințe administrative într-o clădire guvernamentală. În realitate, ceea ce descrie drept conflict era, de cele mai multe ori, simpla existență a unor reguli și competențe instituționale.

Afirmația că i-aș fi spus „îmi faceți o adresă și eu v-o aprob” este aproape hilară prin modul în care este prezentată, ca o mare traumă birocratică. Da, domnule Giosan, într-un stat funcțional lucrurile se fac pe bază de documente și proceduri. Nu pe bilețele, influență informală și relații personale. Eu nu fac combinații și nu practic politica aceasta de culoar, în care totul trebuie rezolvat „direct”, „informal” și fără urme administrative.

Poate că tocmai aici apare diferența fundamentală dintre noi. Eu vin dintr-o carieră administrativă și politică asumată, cu responsabilități clare, examene, muncă instituțională și rezultate verificabile. Am o pregătire solidă și o școală făcută la timp, nu o biografie construită din poziționări succesive pe lângă fiecare nou centru de influență. Experiența mea profesională și politică nu poate fi asociată cu această cultură a intermedierei, a consultanței fără răspundere și a „reformei” explicate permanent la televizor sau în interviuri elegante.

În singura discuție purtată cu domnia sa, domnul Giosan s-a arătat extrem de preocupat de reforma companiilor de stat și de necesitatea contractării de consultanță externă. Aproape obsesiv preocupat. I-am explicat atunci un lucru elementar, pe care cineva care vorbește atât de mult despre administrație ar fi trebuit să îl știe deja: Cancelaria Prim-ministrului nu avea atribuții legale în acel domeniu; responsabilitatea revenea Secretariatului General al Guvernului, iar reforma beneficia deja de asistență tehnică și expertiză din partea OCDE, finanțată prin instrumentul european TSI (Technical Support Instrument).

De aici și nedumerirea mea sinceră: de unde această insistență aproape militantă pentru noi contracte de consultanță externe? Mai ales venind din partea unui om care și-a petrecut o bună parte a carierei exact în zona consultanței conectate la stat. Când vezi câtă pasiune pune cineva în ideea externalizării, începi inevitabil să te întrebi dacă discutăm despre interes public sau despre reflexe profesionale mai vechi.

Domnul Giosan vorbește mult despre „capacitate instituțională”, „centrul guvernului”, „coordonare strategică” și alte expresii care sună foarte bine în seminarii și prezentări PowerPoint. Problema este că administrația nu funcționează din jargon și metafore. Funcționează din muncă efectivă, răspundere și rezultate.

Iar aici bilanțul este simplu: toate jaloanele și țintele PNRR pe care le-am coordonat au fost îndeplinite, România a obținut avize conforme în procesul de aderare la OCDE în toate comitetele relevante, iar Secretariatul General al Guvernului și-a făcut treaba instituțională într-o perioadă complicată. Aceste rezultate aparțin oamenilor care au muncit efectiv în administrație, nu celor care acordau interviuri despre cât de greu este să trimiți o adresă oficială.

Sincer, am interacționat atât de puțin cu domnul Giosan încât, dacă l-aș întâlni pe stradă, probabil nu l-aș recunoaște. Și spun asta fără ironie. Pentru că, dincolo de interviuri, teorii și autosuficiența specifică experților permanenți ai tranziției românești, nu am văzut niciodată o idee concretă de reformă venită de la domnia sa care să producă efecte reale. Niciuna. Dacă domnul Giosan ar fi avut curiozitatea elementară să își întrebe propriul șef despre activitatea mea, probabil ar fi evitat să vorbească atât de sigur despre lucruri pe care nu le înțelege. Relația mea profesională cu premierul a fost una foarte bună și bazată pe rezultate concrete, nu pe atmosfera de cafenea administrativă pe care unii încearcă să o transforme în analiză politică.

Există însă un singur punct asupra căruia suntem de acord: actuala structură a Cancelariei premierului ar trebui desființată sau regândită radical. Nu pentru că ar exista vreun „război rece” imaginar, ci pentru că de prea multe ori a devenit o platformă pentru influență informală, sinecuri și personaje care trăiesc politic din explicații despre reformă, nu din reforme propriu-zise.

Adrian Țuțuianu

Președintele Autorității Electorale Permanente

fost secretar de stat în cadrul Secretariatului General al Guvernului

